

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін

**МУЗЕЄЗНАВСТВО, ЕКСКУРСОЗНАВСТВО,
ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК**

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності 242 «Туризм»

Харків
2023

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-
гуманітарних дисциплін

**МУЗЕЄЗНАВСТВО, ЕКСКУРСОЗНАВСТВО,
ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК**

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності 242 «Туризм»

Затверджено
рішенням Науково-методичної
ради факультету менеджменту,
адміністрування та права
Протокол №9
Від 25.05.2023 р.

Харків
2023

УДК 069.01:338.48-32](072)

М 89

Схвалено

на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 11 від 28 квітня 2023 р.

Рецензенти:

В. В. Швець, канд.іст. наук., старший викладач кафедри державної служби, публічного адміністрування та політології Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького;

Н.О. Бондар, канд. іст. наук., доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету.

М 89 Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток: метод. вказівки до проведення семінарських занять з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 242 «Туризм» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. А.С. Лапченко – Харків : [б. в.], 2023. – 24 с.

Методичні вказівки до проведення семінарських занять з дисципліни «Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток» розроблено відповідно до навчальної програми. Представлені рекомендації щодо підготовки індивідуального завдання та рефератів. Видання призначено здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності 242 «Туризм».

УДК 069.01:338.48-32](072)

Відповідальний за випуск: Н.І. Моїсєєва, д. е. н., професор.

© Лапченко А. С., 2023

© ДБТУ, 2023

ВСТУП

Дисципліна «Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки і забезпечує можливість використання базових знань та навичок в туризмі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система наукових знань про теоретичні й методичні аспекти підготовки екскурсій, техніки їх проведення, напрями й форми розвитку екскурсійної діяльності в конкретних просторово-часових умовах. Метою вивчення дисципліни «Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток» є надання студентам науково-професійних знань з теорії й методики підготовки екскурсій, техніки їх проведення, організації екскурсійної справи в умовах ринкової економіки, підготовка кваліфікованих спеціалістів в сфері туристичної індустрії.

Основними завданнями дисципліни «Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток» є: – засвоєння теоретичних і практичних засад створення екскурсій та організації екскурсійних послуг; – набуття навичок аналізу і планування діяльності підприємств, що мають надавати екскурсійні послуги; – аналіз історичних аспектів і сучасного стану туристсько-екскурсійної і музейної діяльності в Україні та світі.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати:**

- зміст предмета та об'єкта вивчення курсу, його теоретикометодологічну базу дослідження, яка розкриває сутність, основні ознаки, функції екскурсій, класифікації екскурсій за метою, завданням та формою проведення, формування екскурсійної тематики з урахуваннями найбільш повного задоволення попиту споживачів на екскурсійні послуги;
- історичні аспекти становлення та розвитку екскурсійної та музейної справи в Україні;
- сучасний стан та проблеми туристсько-екскурсійної діяльності в умовах ринкової економіки;
- основні поняття екскурсійної методики, технологічні процеси створення нової екскурсій з урахуванням міждержавного стандарту;
- туристичні послуги. Загальні вимоги, методичні прийоми показу, розповіді та техніки проведення екскурсій;
- особливості проведення екскурсій для різних груп населення з урахуванням вікових особливостей екскурсантів;

вміти:

– аналізувати основні етапи становлення та розвитку екскурсійної та музейної справи в Україні. Використовувати елементи педагогіки та психології в екскурсійній практиці для підвищення рівня та ефективності сприйняття та засвоєння екскурсійного матеріалу;

– формувати екскурсійну тематику з урахуванням вікових особливостей екскурсантів. Користуватися екскурсійною методикою, яка включає застосування науково-обґрунтованих прийомів і способів підготовки та проведення екскурсій для ефективного засвоєння екскурсійної тематики;

– при створенні нової екскурсії студенти повинні вміти визначати мету, завдання та тему екскурсії, правильно вибрати об'єкти показу, їх кількість та послідовність показу, вміти створювати технологічну документацію: маршрут екскурсії, технологічну картку, контрольний текст, «портфель екскурсовода», карток (паспортів) екскурсійних об'єктів, список літератури та інших джерел екскурсійного матеріалу розкриваючи тему екскурсії;

– в ході вивчення курсу студенти повинні ознайомитися з професійною майстерністю екскурсовода та технікою ведення екскурсій.

На основі критеріїв оцінювання – екскурсії вміти проводити аналіз якості екскурсійних послуг.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогікою, психологією, туризмологією, правовим регулюванням туристичної діяльності, організацією рекреаційних послуг, організацією туристичних подорожей.

Самостійна робота

Самостійна робота студентів (СРС) займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СРС значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості студента.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СРС має навчальне, особисте та суспільне значення.

СРС - це багатоаспектне та поліфункціональне явище з двоєдиністю цілей:

- формування самостійності студента;
- розвиток здібностей, вмінь, знань та навичок студентів.

Завдяки СРС відбувається перехід від переважно виконавчої репродуктивної діяльності студентів до пошукового, творчого начала на всіх етапах навчання у ВНЗ.

Самостійна робота з дисципліни "Дискретний аналіз" припускає її здійснення в наступних видах: самостійне вивчення теоретичного матеріалу, розв'язання запропонованих завдань.

Метою виконання самостійної роботи є більше глибоке вивчення мови програмування С та набуття практичних навичок написання нею прикладних програм.

Правильна організація самостійної роботи необхідна для оволодіння дисципліною "Дискретний аналіз", оскільки обсяг аудиторних занять не дозволяє розглянути на лекціях і практичних заняттях усі основні аспекти дискретної математики. Крім того, успішність самостійної роботи багато в чому визначає успішність здачі заліку й наступної практичної діяльності, тому що тільки в рамках виконання самостійної роботи студент одержує навички практичної діяльності.

У самостійній роботі реалізуються наступні компетенції студента:

1. Соціально-особистісні:

- 1.1. Уміння коректно й переконливо представити свою позицію, сприймати критику, досягати компромісу;
- 1.2. Готовність до постійного саморозвитку, вміння будувати стратегію особистого й професійного навчання й розвитку;
- 1.3. Адаптивність і комунікабельність;
- 1.4. Наполегливість у досягненні мети;
- 1.5. Креативність, здатність до системного мислення.

2. Загальнонаукові:

2.1. Розуміння й використання основних категорій дискретної математики; 2.2. Застосування методів наукового пізнання.

3. Інструментальні:

3.1. Здатність до самоорганізації, організації й планування;

3.2. Навички роботи з комп'ютером, уміння використовувати сучасні інформаційні технології (довідкові системи, Інтернет і ін.) для одержання доступу до джерел інформації, зберігання й обробки даних.

4. Загальнопрофесійні:

4.1. Володіння основними методами і прийомами математичного моделювання;

4.2. Вміння використовувати математичні підходи до розв'язку соціально-економічних задач;

4.3. Виконувати математичну постановку прикладних задач, застосовувати основні математичні методи.

5. Спеціальні професійні:

5.1. Вміння застосовувати основні методи комбінаторики; основи теорії графів;

5.2. Вміти виконувати дії над множинами; будувати таблиці істинності; робити логічні висновки на основі посилань, перевіряти несуперечність множини висловлювань;

5.3. Вміння використовувати квантори в логіці предикатів; розв'язувати комбінаторні задачі; проводити класифікацію графів.

Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в навчальній групі.

Самостійна робота студентів повинна мати такі головні ознаки:

- бути виконаною особисто студентом;
- бути закінченою розробкою, де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;
- демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;
- мати навчальну, наукову, й/або практичну спрямованість і значимість;
- містити певні елементи новизни;
- самостійна письмова робота оформляється відповідно до вимог кафедри.

СЕМІНАР № 1

Тема: Екскурсознавство: предмет, основні поняття, історія виникнення.

Мета: з'ясувати передумови зародження екскурсійного руху, розглянути основні поняття екскурсознавства, узагальнити знання про організацію екскурсійних послуг на підприємствах сфери туризму та рекреації.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Проаналізуйте історичні періоди розвитку екскурсознавства в Україні. Відповідь оформіть у вигляді табл. 1.

Таблиця 1

Періоди розвитку екскурсознавства в Україні

Назва історичного періоду та його тривалість	Особливості історичного періоду

Завдання 2. Складіть схему «Місце екскурсознавства в системі географічних та інших наук».

Завдання 3. Назвіть навчальні дисципліни, з якими найбільш тісно пов'язано екскурсознавство та побудуйте відповідну схему.

Завдання 4. Обґрунтуйте використання маркетингових механізмів в екскурсійній діяльності. Що включає в себе маркетинг як управлінська діяльність турфірми та назвіть особливості екскурсійного маркетингу. Інформацію занесіть до табл. 2.

Таблиця 2

Екскурсійний маркетинг

Маркетинг як управлінська діяльність турфірми включає:	
Особливості екскурсійного маркетингу полягають:	

Завдання для самостійної роботи

Вивчити основні поняття теми та скласти словник термінів.

СЕМІНАР № 2.

Тема: Класифікація, тематика та зміст екскурсій.

Мета: узагальнити знання про різні класифікації екскурсій, закріпити знання про особливості проведення тематичних та оглядових екскурсій.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Опишіть ознаки екскурсії як одного з видів культурно-просвітницької діяльності та складіть відповідну схему.

Завдання 2. Проаналізуйте співвідношення цілей, завдань і форм проведення екскурсій. Інформацію оформіть у табл. 1.

Таблиця 1

Співвідношення цілей, завдань і форм проведення екскурсій

Ціль	Завдання	Форми проведення
Відпочинкова		
Навчальна		
Наукова		
Загальноосвітня		
Культурно-просвітницька		
Культурно-виховна		

Завдання 3. Складіть схеми класифікацій екскурсій: за змістом, складом та кількістю учасників, місцем проведення, формою проведення, способом пересування екскурсантів.

Завдання 4. Схарактеризуйте основні принципи організації екскурсії, розкрийте їх зміст, заповнивши табл. 2.

Таблиця 2

Принципи екскурсії

Принцип науковості	
--------------------	--

(достовірності)	
Принцип ідейності	
Принцип зв'язку теорії з життям	
Переконливість і дохідливість	

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Проаналізуйте особливості проведення тематичних (історичні, виробничі, мистецтвознавчі, літературні, природознавчі (екологічні), архітектурно-містобудівні) та оглядових екскурсій. Інформацію занесіть до табл. 3.

Таблиця 3

Назва екскурсії	Головні особливості

СЕМІНАР № 3.

Тема: Методика підготовки екскурсії.

Мета: набути практичних навичок з розробки нової екскурсії та оформлення необхідної екскурсійної документації.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Опишіть етапи створення екскурсії та складіть схему цих етапів.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Придумайте назву майбутньої екскурсії та відберіть список книг, брошур, статей, опублікованих у газетах і журналах, які розкривають тему екскурсії та складіть відповідну бібліографію. Крім публікацій у пресі, можуть бути використані інші джерела: державні архіви, музеї, хронікально-документальні і науково-популярні кінофільми, де містяться матеріали з теми екскурсії. Як джерело можуть бути використані спогади учасників і очевидців історичних подій. Для розповіді повинні бути відібрані тільки достовірні, ретельно перевірені факти і відомості.

Завдання 2. Сформулюйте мету і завдання майбутньої екскурсії.

СЕМІНАР № 4.

Тема: Складання маршруту екскурсії.

Мета: закріпити навички складання екскурсійного маршруту.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Відберіть один з варіантів складання маршруту -хронологічний, тематичний, тематико-хронологічний. Використовуючи картографічний матеріал та враховуючи методичні вимоги до екскурсійних маршрутів, розробіть два варіанти маршруту (основний і додатковий) екскурсії м. Харків і складіть їх схеми. Розробіть схему пересування між зупинками. Порахуйте загальний кілометраж маршруту та окремих його ділянок. Перехід між об'єктами не повинен перевищувати 10-15 хв. ходи. Для проведення екскурсії візьміть схему маршруту «кільцева», що є найбільш оптимальною при проведенні екскурсій для цільової аудиторії. При перенесенні даної схеми безпосередньо на карту міста Харкова отримаєте маршрут. Обов'язково на картосхему умовними значками наносяться екскурсійні об'єкти, які нумеруються відповідно до послідовності їх огляду. Ці умовні значки з номерами виносяться в легенду карти та підписуються назвами об'єктів. Інші елементи, що можуть вказуватися на картосхемі, - це місця зупинок на маршруті.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підберіть матеріал для майбутньої екскурсії та фото об'єктів, які були відібрані для екскурсії, в їх нинішньому й колишньому видах.

СЕМІНАР № 5.

Тема: Розробка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Техніка ведення екскурсії.

Мета: узагальнити знання про складання текстів екскурсій та навчитися складати контрольні тексти екскурсій; закріпити знання про техніку ведення екскурсії; набути навичок комплектування «портфеля екскурсовода».

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Розробіть контрольний текст екскурсії. Текст екскурсії повинен складатися зі вступу, основної частини та висновків. Основна частина екскурсії має будуватися по підтемах, які будуть розкриваються на екскурсійних об'єктах. Між підтемами повинні бути переходи, які зв'язують їх в єдину, логічно послідовну розповідь.

Підберіть прийоми розповіді для об'єктів, що відносяться до кожної з підтем екскурсії. На даному етапі розробки туру необхідно звернути увагу, де і які методи розповіді екскурсовод буде використовувати.

Завдання 2. Методика проведення екскурсій вимагає забезпечення послідовності при здійсненні показу на екскурсії. Складіть схему послідовності дій екскурсовода при показі екскурсійного об'єкта.

Завдання 3. Складіть схему показу екскурсійних об'єктів у ході автобусної екскурсії.

Завдання 4. Опишіть методичні прийоми показу екскурсійних об'єктів та оформіть табл. 1.

Таблиця 1

Методичні прийоми показу

Приєм показу	Особливості

Завдання 5. Опишіть методичні прийоми екскурсійної розповіді та оформіть табл. 2.

Методичні прийоми розповіді

Приєм розповіді	Особливості

Завдання 6. Розробіть вказівки з техніки ведення вашої екскурсії за схемою:

1. місця зупинок транспорту й виходи для огляду об'єктів;
2. пересування між об'єктами, його швидкості;
3. демонстрація матеріалів «портфеля екскурсовода»;
4. використання пауз;
5. дотримання часу, відведеного на висвітлення підтем;
6. організація відповідей на питання екскурсантів;
7. місця екскурсовода при показі об'єктів і при пересуванні групи.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підберіть комплект наочних матеріалів, які будуть використані у ході проведення екскурсії та сформуєте «Портфель екскурсовода».

СЕМІНАР № 6.

Тема: Складання технологічної карти екскурсії. Професійна майстерність екскурсовода. Розробка індивідуального тексту екскурсії.

Мета: набути навичок складання технологічної карти екскурсії; узагальнити знання про вимоги до екскурсовода; навчитися складати індивідуальні тексти екскурсій.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Складіть технологічну карту екскурсії. На титульному аркуші розташуйте вихідні дані: найменування екскурсійної установи, назва теми екскурсії, вид екскурсії, довжина маршруту, тривалість в академічних годинах, прізвища й посади укладачів, дата затвердження екскурсії керівником екскурсійної установи (печатка і підпис).

На наступній сторінці викладають мету й завдання екскурсії, схему маршруту із вказівкою об'єктів і зупинок під час екскурсії. Список підтем.

Текст вступу, основної частини і висновків екскурсій.

Технологічна карта (таблиця з 7 стовпчиків обсягом 6-12 сторінок машинописного тексту, варіанти маршруту залежать від кількості об'єктів, підтем, тривалості за часом і довжиною маршруту.).

Матеріали «Портфеля екскурсовода», які супроводжуються списком із порядковими номерами і назвами експонатів.

Картки екскурсійних об'єктів.

Список використаних джерел.

Зразок технологічної карти екскурсії

ЗАТВЕРДЖУЮ Керівник
туристичного підприємства
_____ (_____)
підпис П І П
" ___ " _____ 202_ року

М.П.

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ЕКСКУРСІЇ

Тема екскурсії _____

Тривалість (год.) _____

Протяжність (км) _____

Автор-розробник _____

(автор, колектив авторів, підприємство)

Зміст екскурсії _____

Маршрут екскурсії _____

У т.ч. варіанти маршруту (літній, зимовий) _____

Ділянки (етапи) переміщення за маршрутом від місця збору екскурсантів до останнього пункту на конкретній ділянці маршруту	Місця зупинок	Об'єкти показу	Тривалість огляду	Основний зміст інформації	Вказівки з організації	Методичні вказівки
---	---------------	----------------	-------------------	---------------------------	------------------------	--------------------

Завдання 2. На основі розробленого контрольного тексту екскурсії складіть індивідуальний текст екскурсії.

Завдання 3. Визначте основні вимоги, які ставляться до екскурсовода та оформіть їх у табл. 1.

Таблиця 1

Вимоги до екскурсовода

Екскурсовод повинен знати:	Екскурсовод повинен вміти:	Екскурсовод повинен володіти:	Екскурсовод зобов'язаний:

Завдання 4. Узагальніть у вигляді схеми методичку підготовки екскурсовода до нової екскурсії.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Напишіть есе на тему «Професія екскурсовод - як я її собі уявляю», де розкрийте положення щодо: основних вимог до екскурсовода, як до особистості; основних професійних якостей, знань та вмінь екскурсовода; труднощів, пов'язаних з професією екскурсовода; схарактеризуйте себе на посаді екскурсовода.

Завдання 2. Розробіть екскурсійний автобусний тур Сумською областю. Оформіть всю необхідну документацію та створіть презентацію свого екскурсійного туру.

СЕМІНАР № 7.

Тема: Основи музеєзнавства. Витоки музейної справи.

Мета: узагальнити теоретичні знання про музейну справу.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Побудуйте схему структури музеєзнавства.

Завдання 2. Користуючись науковою та довідковою літературою розгляньте історію музеєзнавства та схарактеризуйте особливості кожного історичного періоду, оформивши табл. 1.

Таблиця 1

Період розвитку музеєзнавства	Особливості періоду

Завдання 3. Схарактеризуйте основні функції музеїв та заповніть табл. 2.

Таблиця 2

Функції екскурсії

Соціальна функція	
Функція документування	
Функція навчання та виховання	
Функція організації вільного часу	

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Користуючись науковою літературою укладіть словник музеєзнавчих термінів.

СЕМІНАР № 8.

Тема: Класифікація музеїв. Фонди музею. Основні напрями фондової роботи.

Мета: вивчити та закріпити знання про типи та види музеїв; закріпити знання про особливості фондової роботи музеїв.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Користуючись науковою та довідковою літературою складіть таблицю «Класифікація музеїв», навівши у ній приклади найвідоміших українських музеїв.

Завдання 2. Проаналізуйте класифікаційні критерії та типи музеїв, заповнивши табл. 1. У таблиці необхідно позначити критерії, відповідно з якими музеї поділяються на типи. Наведіть конкретні приклади цих музеїв.

Таблиця 1

Класифікаційні критерії та типи музеїв

Класифікаційні критерії	Типи музеїв

Завдання 3. Опишіть етапи, що виділяються в організації музейної експозиції та схематично зобразіть їх.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте мультимедійні презентації про найвідоміші музеї України (за вибором студента).

Завдання 2. Зберіть історичні відомості про якусь історико-архітектурну пам'ятку Сумської області, що не збереглася до наших днів, використовуючи дані краєзнавчої літератури, документів архіву та

архітектурного комітету. На основі вивчення краєзнавчої літератури приготуйте доповідь про зруйновану архітектурну пам'ятку і подумайте, яким чином розповідь про неї може увійти до оглядової або тематичної екскурсії або може бути розміщена в експозиції обласного краєзнавчого музею.

СЕМІНАР № 9.

Тема: Експерсії в музеї.

Мета: розглянути особливості проведення експерсій в музеї.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1. Схарактеризуйте принципи побудови музейної експозиції та оформіть табл. 1.

Таблиця 1

Основні принципи побудови музейної експозиції

Принципи	Особливості

Завдання 2. Опишіть вимоги щодо побудови тематично-експозиційних планів. Інформацію оформіть у вигляді таблиці.

Завдання 3. Розробіть текст експерсії для одного з музеїв в м. Харків.

Завдання 4. Складіть перелік музеїв та тематики їх експерсійних програм, які діють на території Харківської області.

Завдання 5. Відвідайте музейну експерсію та проаналізуйте її основні відмінності від звичайної експерсії.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Познайомтеся з постійною експозицією і тимчасовими виставками університетського музею, оцініть їх інформаційний потенціал і оформлення з точки зору сучасних вимог в музеєзнавстві, оформіть звіт про відвідану експерсію.

СЕМІНАР № 10.

Тема: Характеристика найвідоміших музеїв України та світу.

Мета: узагальнити знання про найвідоміші музеї України та світу, особливості їх організації та перспективи розвитку.

Завдання до семінарського заняття

Завдання 1 Визначте найбільш відвідувані музеї світу, проаналізуйте кількість відвідувань на рік. Дані занесіть у табл. 1.

Таблиця 1

Найвідвідуваніші музеї світу

№	Музей	Місцезнаходження	Відвідуваність	Вхід (вільний, платний, ціна квитка)

Завдання 2. Користуючись Іптегпеї визначте найбільш відвідувані музеї України, проаналізуйте кількість відвідувань на рік. Дані занесіть у табл. 2.

Таблиця 2

Найвідвідуваніші музеї України

№	Музей	Місцезнаходження	Відвідуваність	Вхід (вільний, платний, ціна квитка)

Завдання 3. Проаналізуйте особливості організації музейної справи у різних країнах світу з обов'язковим наведенням прикладів. Опишіть нові інформаційні технології ведення музейної справи.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте мультимедійну презентацію про один з найвідоміших музеїв світу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабарицька В. К., Короткова А. Я., Малиновська О. Ю. Екскурсознавство і музеєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2007. 464 с.
2. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ТОВ "ЛПКС" ЛТД, 2015. 180 с.
3. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник / Перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич. Львів: "Літопис", 2005. 632 с.
4. Воронина А. В. Организация экскурсионных услуг. Симферополь: СОНАТ, 2008. 200 с.
5. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. К.: Вид-во: Центр навчальної літератури, 2017. 178 с.
6. Горішевський П., Дейнега М., Ковалів М., Мельник В., Рега Н., Оришко С., Соколова О. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Посібник. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 64 с.
7. Долженко Г. П. Экскурсионное дело : учеб. пос. 2-е изд., испр. и доп. М.: Март, 2006. 304 с.
8. Емельянов Б. В. Экскурсоведение : учебник. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Сов. спорт, 2002. 216 с.
9. Закон України «Про туризм»: за станом на 25.01.2003 р. Київ: офіційне Парламентське видавництво, 2003. 20 с.
10. Ионина Н. А. Сто великих музеев мира. М.: Вече, 2001. 512 с.
11. Карпюк З. К., Цвид-Ендрю Н. В. Екскурсознавство і музеєзнавство: методичні рекомендації для практичних робіт із курсу. Луцьк: ВежаДрук, 2017. 48 с.
12. Коваль П. Ф., Алешугіна Н. О., Андрєєва Г. П., Зеленська О. О., Григор'єва Т. В., Пархоменко О. Г., Дудко В. Б., Михайловський М. О., Бондар С. І. В'їзний туризм. Навчальний посібник: Ніжин: Вид-во Лук'яненко В.В., 2010. 304 с.
13. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі. Навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. 144 с.
14. Крючков А. Школьный музей: становление и функционирование // Директор школы: наук.-метод. журнал. К., 2004. № 5. С. 71-77.
15. Кулаев К. В. Экскурсионная деятельность: теоретические и методологические основы: монография. М.: Турист, 2004. 96 с.
16. Лобовская Р. А. Использование краеведческих материалов в экскурсиях. Методические рекомендации. М.: ЦРИБ "Турист", 2014. 132 с.

- 17.Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник Київ: Альтепрес, 2003. 104 с.
- 18.Мальцева Л. В. «Організація екскурсійних послуг» як навчальна дисципліна ІЖБ: пір://Ioиг1іЬ.пеі/ 8Ши_икг/ша1сеуа2.п1ш
- 19.Маньковська Р. Музейництво в Україні / НАН України. Інститут історії України. К., 2000. 140 с.
- 20.Музеезнавство (музеєлогія) // Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / [В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек та ін.]. К. : ВЦ «Академія», 2013. С. 262-271.
- 21.Нездоймінов С. Г. Організація екскурсійних послуг: навчально - методичний посібник. Одеса : Астропринт, 2011. 216 с.
- 22.Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій. Укл. О.О. Каролоп. К.: КНТЕУ. 2002. 45 с.
- 24.Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: Посібник / Під ред. В. Великочого, Н. Гасюк. Івано-Франківськ : Плай.2005. 64 с.
- 25.Перелік історико-культурних, історико-меморіальних, історико-етнографічних заповідників та музеїв-заповідників в Україні // Культура і життя. 2002. 4 вересня. №31.
- 26.Прищепа О. П. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник. Рівне, 2006. 104 с.
- 27.Про музеї та музейну справу. Закон України від 29 червня 1995 р. // Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища. Збірник офіційних документів. К.:Істина, 2002. С. 49-58.
- 28.Про охорону культурної спадщини. Закон України від 8 червня 2000 р. // Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища. Збірник офіційних документів. К.: Істина, 2002. С. 16-38.
- 30.Сегіда К. Ю., Мельничук А. А. Екскурсознавство: навчально-методичний посібник для студентів-географів спеціальності «Географія рекреації та туризму». Харків, 2014. 56 с.
- 31.Тельчаров А. Д. Основы музейного дела. Введение в специальность: курс лекций. М.: Омега-Л, 2015. 184 с.
- 32.Федорченко В., Костикова О., Дьорова Т. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник. К.: Кондор, 2004.163 с.
- 33.Чагайда І. М., Грибакова С. В. Екскурсознавство: Навч. посібник. К.: "Кондор", 2004. 204 с.
- 34.Якубовський В. І. Музеєзнавство: навч. посібник-практикум. Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2006. 271 с.

Навчальне видання

**МУЗЕЄЗНАВСТВО,
ЕКСКУРСОЗНАВСТВО,
ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК**

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

Автор-укладач:
ЛАПЧЕНКО Анастасія Сергіївна

Формат 60 x 84 1/16. Гарнітура Garamond Умовн. друк. арк. – 7,4.

Наклад – 100 прим.

Державний біотехнологічний університет
м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 44